HOMILIA

Sanctissimi Domini Nostri

PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ VI.

HABITA IN BASILICA VATICANA

Dominica XVI. post Pentec.
Die 24. Septembr. 1775.

IN CONSECRATIONE

REV.MI P. D. CAROLI BELLISOMI

Archiepiscopi Tyanensis, & Nuncii Apostolici
ad Tractum Rheni.

ROMÆ, MDCCLXXV.

Ex Typographia Rev. Cameræ Apostolicæ.

ÆTERNUS DEUS PATER, Dives in omnes, qui invocant illum, fecit tecum, Venerabilis Frater, ſecundum miſericordiam ſuam, ſuſcitans Te, ut ſederes cum Principibus Populi ſui; UNIGENITUS FILIUS, Chriſtus Jeſus Redemptor noſter ea, qua Apoſtolos, dilectionis ſignificatione per miniſterium noſtrum vocavit Te tamquam Aaron, ut Pontifex fieres; SANCTUS SPIRITUS per impoſitionem manuum noſtrarum in Te mirabili quodam modo deſcendens, atque in Te manens, poſuit Te Epiſcopum regere Eccleſiam Dei; TOTA denique TRINITAS, Deus unus, ſignum Conſecrationis Epiſcopalis tanta amoris dignatione in Te eſt operata, ut gratiſſimo Animi tui ſenſu exultans in voce jubilationis cum Propheta clamare omnino debeas: *Non fecit taliter omni*

Nationi. Vide, Venerabilis Frater, quanta in hoc uno ſint beneficia, quamque magnificaverit Deus tecum facere hac ſacra die inaugurationis tuæ. Nos etiam Dei æmulatione ſingularis erga Fraternitatem Tuam Paternæ Noſtræ Caritatis teſtimonium exhibere non dubitavimus, qui Tibi manus noſtras imponere, *ac Pontificii Sacramentum, effuſo Benedictionis unguento*, impertire per Nos ipſi voluimus. Te decoravimus Titulo Archiepiſcopalis Eccleſiæ Tyanenſis, quæ, quamvis ſub Turcarum jugo miſerrime lugeat, illuſtris eſt tamen, & in Eccleſiaſticis monumentis apprime commendata. Nam & Epiſcoporum, qui illam adminiſtrarunt, ſanctimonia floruit; *Theodori* vero potiſſimum, quem *omnibus Virtutum numeris abſolutum* nominat S. Gregorius Nazianzenus, (a) cum quo illi erat frequens & amoris plenum Litterarum commercium; & ſplendidiſſimis ornata eſt plurimorum Martyrum triumphis, *Oreſtis* præcipue, fervente Diocletiani perſecutione. Memorabilis etiam eſt ob Catholicam in ea Metropoli celebratam Synodum, cujus Patres, primæ hujus & Apoſtolicæ Sedis auctoritatem venerati, *Euſtathium* Sebaſtenſi ſuæ Cathedræ promptiſſime reſtituerunt. Denique flagrantiſſimo Fidei ardore, priſcis illis temporibus incenſa Urbs,

& Ec-

(a) Epiſt. 83.

& Ecclesia Tyanensis, meruit præ omnibus *Christopolis* appellari. *(a)*

Ad hujus igitur Ecclesiæ Archiepiscopalem Dignitatem Tu nostra voluntate provectus es, ut ante oculos posita Prædecessorum Tuorum tam egregia Exempla, tamquam propria ad virtutem incitamenta habeas, quibus, assiduis veluti stimulis, impulsus in latissimo illo, in quod Nos Te inducimus, laudis spatio ita excurras, eas animi vires expromas, ut etsi ab illa Ecclesia remotus, in Te tamen, tuisque actionibus vetera illius merita hoc tempore cum ejusdem Nomine renovata esse videamus. Legatione pro Christo fungi debes; ac *B. Petri Apostoli Sedis, quæ Episcopis omnibus Sacerdotalis Mater est Dignitatis*, Fidem, Auctoritatemque ad Tractum Rheni Nuncius Noster custodire, atque tueri. Hinc profecto intelligis, quanta excellere Te oporteat tum morum Sanctitate, & gravitate, tum prudentia, atque Doctrina; & quanta sit Nostra de tua Virtute expectatio, cui videlicet in præcipuam sollicitudinis Nostræ partem vocato summæ Nostræ Potestatis munus non exiguum concredere non veremur, atque Apostolicæ hujus Sedis Dignitatem sustinendi officium tam libenter committimus.

 Nam

(a) Baron. in Martyr. ad 9. Novemb. Terzi Syr. Sac. lib. 1. Cap. 68. Labbè Concil. Tom. II. ad an. 365. Le Quien. Orient. Christ. Tom. I., & in Notit. veter. Græc. apud eumdem.

Nam si unumquemque Episcopum oportet esse irreprehensibilem, atque in Lege Domini doctissimum, ut potens sit exhortari in Doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere; si tanta debet esse Conversatio, & eruditio Pontificis, ut veritatem mente concipiat, & eam toto habitu resonet, & ornatu, ac quidquid agit, quidquid loquitur, doctrina sit Populorum; tanto profecto excellentiore virtute, & doctrina ampliore ceteros debes superare, quanto pluribus & Agnis & Ovibus præesse dignosceris. Neque enim mitteris ad unam Civitatem, ad Populum unum, sed ad multas Gentes, ad Episcopos multos, magnos Sacri Romani Imperii Principes & Electores, ad Abbates plurimos, quorum Dignitas, accessione etiam civilis Potestatis plerumque ornatior efficitur, nempe ut Nostro, & Apostolicæ Sedis Nomine ex iisdem, tamquam ex Vinea Domini electa, Apostolicis tuis laboribus exculta, atque irrigata sudoribus, fructus percipias ad divinæ gloriæ incrementum uberrimos.

Originem hujusce ad Tractum Rheni Legationis non possumus sine acerbissimo Animi sensu mente repetere, quia repetenda ab iniquissimo Scelere Gebardi Truchses Archiepiscopi Coloniensis, quem sacrilego connubio junctum

cum Sanctimoniali Agnete Mansfeld, Gregorius XIII. Antecessor noster Pontificio suo Decreto exauctoravit, dirisque devovit. Atque hæc caussa fuit, cur non, ut antea, Extraordinarius Nuncius, solum pro re nata, ac temporum necessitate ad eas Regiones legaretur, uti anno millesimo quingentesimo septuagesimo nono contigit, cum ad pacem ineundam inter Belgas & Philippum II. Regem Hispaniarum missus eò fuit Jo: Baptista Castanea, qui postea sub Urbani VII. Nomine, Summum gessit Pontificatum; Sed ab eo tempore decerneretur, ut iis in Regionibus ordinarius Nuncius, constituto sibi ibidem domicilio, resideret, qui sua præsentia aut mala præcaveret, aut certe, nulla interposita mora, repararet. Primus, qui hunc in modum ablegaretur, fuit Johannes Franciscus Bonomo Episcopus Vercellensis, qui etsi illustriorem tunc gereret Nunciaturam apud Cæsarem, attamen Religionis amore magis incensus, quam honoris claritate commotus, istam alacriter suscepit, quæ etiam hodie latissimis protenditur finibus, licet non mediocriter sit imminuta ob aliam postmodum a Clemente VIII. institutam Nunciaturam in Ditionibus Belgii, quæ nec re, nec nomine prius a Tibi demandata dividebatur. Etenim Archiepiscopatus Coloniensis per se satis amplus ac plures Suffraga-

ga-

ganeos continens Episcopos, quos inter magnopere eminet cum utriusque gladii potestate Episcopus & Princeps Leodiensis, minima est ejusdem Legationis pars; cum in eadem alii plures amplissimi Episcopatus contineantur, inter quos præcipui sunt Moguntinus, Trevirensis, Spirensis, Vormatiensis, Osnabrugensis, Paderbonensis. Ipse etiam Episcopatus Augustæ Vindelicorum, Urbis in tota Germania celeberrimæ, quamquam Viennensi adscribatur Legationi, attamen Tuam sæpe requirit operam, vigilantiam verò semper expostulat. Quid commemorare opus est tot Monasteria Virorum, ac Mulierum, quorum plura magnitudine, antiquitate, opulentia, numero in magna sunt celebritate; nonnulla Civilis etiam Dominationis splendore excellunt? Nullus esset dicendi modus, si cetera omnia, magna ea quidem atque illustria, quæ Legationis Tuæ finibus comprehensa sunt, verbis nunc prosequeremur. Quamobrem illud considera, Venerabilis Frater, quam promptum ad labores, quam Zelo Ecclesiasticæ Disciplinæ incensum hinc discedere Te oporteat, ut his quasi armis instructus Apostolicæ Legationis onus sancte, & ex omnium utilitate sustineas, honorem vero egregie, & pro Dignitate tuearis.

Sed peculiari tua animadverſione ac ſedulitate digniſſimum arbitramur Archigymnaſium illud Colonienſe, quod quoniam ab Urbano VI. Prædeceſſore Noſtro eſt inſtitutum, ab hujus S. Sedis nutu auctoritateque pendet, atque adeo Apoſtolici Nuncii juriſdictioni immediate ſubjectum eſſe dignoſcitur. Dux igitur, ac Præfectus ſtudiorum illorum es futurus, quæ ſi bene, ſi ad Catholicæ Religionis normam directa fuerint, ſi cum ingeniorum moderatione rite ac diligenter exculta, præclare actum erit non cum illa ſolum Colonienſi Eccleſia, ſed & cum ceteris Legatione Tua comprehenſis, utpote quæ uti locis, ita moribus, ſtudiis, ac voluntatibus non admodum ſint disjunctæ: Sin minus, quid non formidandum eſſe proſpicimus, præſertim cum ea Loca Hæreticorum frequentia ſint refertiſſima? Atque equidem ex perverſa ſtudiorum ratione non poſſumus non vehementer dolere ortam in illis Regionibus eam Librorum Copiam, quibus nonnulli, qui tamen videntur Catholico Nomine gloriari, ac inſuper etiam Eccleſiaſtica Dignitate fulgere, univerſam Eccleſiæ Hierarchiam ſubvertere, atque in hanc Sanctam Sedem, in qua *B. Petri Apoſtoli vivit poteſtas & excellit Auctoritas*, Armis omnibus converſis, profligatos dudum errores ſubdolis artibus inſtaurare conati ſunt.

Ho-

Homines nimirum immoderati, atque arrogantis ingenii, & continua novitatum prurigine incitati, ac ventosa Sapientia Carnis inflati, ea scripserunt, docuerunt, & evulgarunt, quæ plurimorum manibus avide teruntur, & maximo cum pacis, unitatis, & Disciplinæ Ecclesiasticæ detrimento fere omnium linguis audacissime prædicantur. Quod si tantam perniciem merito lugemus in Provinciis a Germania disjunctis, quantam timemus factam esse stragem ipsis in locis, in quibus ea nata contagio est, adolevit, vires sumpsit, ac retusa Theologorum scriptis, superbum iterum, tertiò, ac sæpius extulit Caput, interire parata in Auctoribus, non resipiscere, ut semper vivat in Alumnis.

Quæ omnia cum ea, qua par est, attentione expendimus, quemadmodum muneris, quod Tibi commendamus, gravitatem ostendunt, & difficultatem; sic multam, quam in Te uno, tuaque Virtute repositam habemus fiduciam, satis demonstrant. *Sollicite igitur cura* (suavissima Pauli verba tecum usurpamus) *Sollicite cura Te ipsum probabilem exhibere Deo Operarium, inconfusibilem, recte tractantem Verbum veritatis* (a). Hoc primum sit, atque præcipuum; Deinde *magis operando, quam loquendo proficies, quia major est Splendor Operis,*

quam

(a) II. ad Timoth. II. 15.

quam sermonis. (a) *Argue*, *obsecra*, *increpa*, semper tamen *in omni patientia*, & *doctrina*, (b) ut in omni tua actione illa supereemineat Caritas, *quæ divisa jungit*, & *conjuncta custodit*, *humilia sine timore subrigit*, *erecta sine dejectione submittit*. (c) *Ab infantia Sacras Litteras nosti*, *quæ Te possunt instruere ad salutem per Fidem*, *quæ est in Christo Jesu*. (d) Hisce ergo utere tamquam quotidiano Cibo; *est enim utilis omnis Scriptura divinitus inspirata ad docendum*, *ad arguendum*, *ad corripiendum*, *ad erudiendum in justitia*, *ut perfectus sit Homo Dei*, *ad omne opus bonum instructus*. (e) Numquam quæras, quod utile Tibi est, *sed quod multis*, *ut salvi fiant*; (f) tum ne *vituperetur Ministerium Nostrum*, (g) tum ut fidelis inveniaris dispensator Mysteriorum Dei. *Os Nostrum patet ad Te*, Venerabilis Frater; (h) *Cor nostrum dilatatum est*; nec finis esset dicendi, quando non est finis amandi.

At quoniam vel ipsi multiplices Sacri Ritus, quos in hac tua Consecratione hactenus adhibuimus, angustos Nobis faciunt dicendi terminos, illud, Venerabilis Frater, mente repositum habeto: Nobis id animo firmissime esse constitutum, ut sint Nobis Administri, & Coopera-

(a) II. ad Timoth. IV. 2.
(b) S. Bruno Asten. in Matth. num. 12.
(c) II. ad Timoth. III. 15.
(d) S. Greg. M. Epist. 47: lib. 2.
(e) I. ad Corinth. X. 33.
(f) ibid. III. 16.17.
(g) II. ad Corinth. VI. 3.
(h) ibid. VI. 11.

peratores in sollicitudine Ecclesiarum, quales voluit S. Bernardus Pontificis Coadjutores esse debere: *Qui* nempe *sint in judicio recti, in consilio providi, in jubendo discreti, in disponendo industrii, in agendo strenui, in loquendo modesti, in adversitate securi, in prosperitate devoti, in zelo sobrii, in misericordia non remissi, in otio non otiosi, in hospitio non dissoluti, in Convivio non effusi ... ubique, & in omnibus circumspecti ... Qui orandi studium gerant, & usum habeant, ac de omni re Orationi plus fidant, quam suæ industriæ vel labori ... Qui ad nos redeant fatigati quidem, sed non suffarcinati, simul & gloriantes non quod curiosa, seu pretiosa quæque Terrarum attulerint, sed quod reliquerint Pacem Regnis, Legem barbaris, Quietem Monasteriis, Ecclesiis Ordinem, Clericis Disciplinam, Deo Populum acceptabilem*. (a)

Hujusmodi TE ESSE, Venerabilis Frater, non dubitamus; PERMANSURUM maxime confidimus; REVERSURUM autem ad Nos, ut meritorum laude onustum, sic Deo gratiorem, & Hominibus, ut sis gaudium, & Corona Nostra semper in Domino Jesu Christo. Amen.

(a) S. Bernardus de Consid. lib. IV. Cap. 4.